

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
Rotel 060308

DOM
2018-06-15
Stockholm

Mål nr
P 975-18

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Vänersborgs tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2018-01-08 i mål nr P 3749-17, se bilaga A

PARTER

Klagande

PW

Ombud: VF

Motparter

1. Stadsbyggnadsnämnden i Karlstads kommun
Stadsbyggnadsförvaltningen
651 84 Karlstad

2. Teknik- och fastighetsförvaltningen i Karlstads kommun
651 84 Karlstad

SAKEN

Bygglöv för nybyggnad av ett pumphus på fastigheten X i Karlstads kommun

---

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

Mark- och miljööverdomstolen avslår överklagandet.

Dok.Id 1417329

Postadress Box 2290 103 17 Stockholm	Besöksadress Birger Jarls Torg 16	Telefon 08-561 670 00 08-561 675 50 E-post: svea.avd6@dom.se www.svea.se	Telefax 08-561 675 59	Expeditionstid måndag – fredag 09:00–16:30
---	---	--	---------------------------------	---

YRKANDEN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

PW har yrkat att Mark- och miljööverdomstolen ska upphäva bygglovsbeslutet.

Stadsbyggnadsnämnden och **Teknik- och fastighetsförvaltningen** i Karlstads kommun har motsatt sig att mark- och miljödomstolens dom ändras.

UTVECKLING AV TALAN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

PW har, utöver vad han anfört i mark- och miljödomstolen, i huvudsak tillagt följande: Kommunen har lämnat felaktiga uppgifter i sitt yttrande. Grann-fastigheten på andra sidan av kommunens fastighet har fått bygglov för utbyggnad av bostadshuset. Detta kommer att medföra att avståndet till den planerade pumpstationen blir mycket mindre, vilket i sin tur medför att kommunens förslag till placering är olämpligt. Det finns en klart bättre placering av pumpstationen inom den aktuella fastigheten. Även om det är bra att kommunen numera uppger att man ska använda sig av luktreducerande teknik medför inte det att det men som byggnaden innebär för honom minskar. Byggnaden kommer att ligga så att den är klart synlig från hans fastighet. Vidare är det en klar skillnad mellan den påverkan som uppstår vid en pumpstation och den som uppstår vid en mobilmast med tillhörande teknikbod. De avgöranden som länsstyrelsen och mark- och miljödomstolen hänvisar till rör sådana allmännyttiga ändamål.

Stadsbyggnadsnämnden och **Teknik- och fastighetsförvaltningen** har vidhållit vad som tidigare anförts och tillagt i huvudsak följande: Placeringen av pumpstationen på X är gjord utifrån de förutsättningar och begränsningar det innebär att få rum för ny infrastruktur i ett redan bebyggt område. Mellan Skattkärr (kransort) och Karlstad (tätort) planeras en överföringsledning för spillvatten. Pumpstationen på X är en av flera på sträckan Skattkärr – Karlstad. Stationens placering utgår från läget på överföringsledningen. Placeringen har utretts i projekteringen med hänsyn tagen till terrängförhållanden, miljöpåverkan och rådighet över marken.

Pumpstationen på X är placerad i en lågpunkt på sträckan vilket medför ett självfall till pumpstationen på en sträcka av ca 400 meter från föregående pumpstation. Detta innebär att sträckan till föregående pumpstation kan ökas så att endast en pumpstation hamnar inom bebyggt område. Det innebär också att ett antal av de fastigheter som den föreslagna ledningen passerar kan anslutas med självfall ned till den föreslagna stationen. En placering längre norrut i grönområdet skulle innebära alltför stora schaktdjup för att man ska kunna få självfall till pumpstationen. Kommunen äger förutom denna fastighet ingen ytterligare mark i området än vägar. Skulle pumpstationen placeras på ett annat ställe längs med överföringsledningen skulle detta innebära att den skulle hamna ännu närmare bostadshusen och att en privat fastighetsägare skulle behöva avstå mark. Söder om järnvägen finns inte tillräckligt med yta för förläggning av överföringsledning och pumpstation då detta kräver visst skyddsavstånd. Vidare är pumpstationen tänkt att placeras så att en eventuell bräddning hinner infiltreras innan den når recipienten Vänern. Flertalet av de pumpstationer som finns i tätbebyggda områden runt om i Karlstad har ingen extra luktreducerande installation eftersom behov saknas. I just detta fall avser kommunen dock att vidta sådana åtgärder. Utbyggnaden av kommunalt avlopp till området kommer totalt sett att minska risken för luktolägenheter i området. I kommunens skogsbruksplan påpekas att dungen har ett ringa naturvärde men ett rekreativvärde som ska upprätthållas.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Det är ostridigt i målet att pumpstationen ska placeras på mark som enligt gällande detaljplan från år 1976 har pekats ut som parkmark och att åtgärden därmed inte är förenlig med planen.

Bygglov får ges för en åtgärd som avviker från detaljplanen om åtgärden är förenlig med detaljplanens syfte och (1) avvikelsen är liten, eller (2) åtgärden är av begränsad omfattning och nödvändig för att området ska kunna användas eller bebyggas på ett ändamålsenligt sätt, se 9 kap. 31 b § plan- och bygglagen (2010:900), PBL. Vidare får bygglov ges om detaljplanens genomförandetid har gått ut och åtgärden är förenlig

med detaljplanens syfte och tillgodoser ett angeläget gemensamt behov eller ett allmänt intresse, se 9 kap. 31 c § 1 PBL.

Mark- och miljööverdomstolen bedömer inledningsvis att uppförandet av denna pumpstation inte kan anses utgöra ett sådant allmännyttigt ändamål som enligt 9 kap. 31 b § 1 PBL kan godtas som en liten avvikelse. När det gäller frågan om pumpstationen kan godtas enligt 9 kap. 31 b § 2 kan konstateras att pumpstationen, som föreslås bli placerad i stadsdelen Alster, uppges vara en förutsättning för genomförandet av detaljplanen i en annan stadsdel, Busterud, samt att det krävs ett visst skyddsavstånd till en pumpstation. Detta innebär att åtgärden inte kan anses vara av begränsad omfattning och nödvändig för att området där pumpstationen är tänkt att placeras ska kunna användas eller bebyggas på ett ändamålsenligt sätt. Bygglov för pumpstationen kan alltså inte heller ges enligt 9 kap. 31 b § 2 PBL.

Frågan blir då om åtgärden kan tillåtas enligt 9 kap. 31 c § 1 PBL. Genomförandetiden för stadsplanen som numera gäller som detaljplan har gått ut. I förarbetena till bestämmelsen (prop. 2013/14:126 s. 183 f.) anges att det kan vara fråga om att medge väderskydd vid hållplatser, kiosker, toaletter, små förråd och transformatorstationer på olika allmänna platser. Att ge utrymme för en sådan pumpstation som nu är aktuell får anses vara ett sådant allmänt intresse som är förenligt med planens övergripande syfte.

Mot denna bakgrund finner Mark- och miljööverdomstolen att förutsättningarna att ge bygglov för pumpstationen enligt 9 kap. 31 c § 1 PBL är uppfyllda.

När det gäller avvägningen mellan det allmänna intresset och klagandens enskilda intresse är det, som klaganden påpekat, en skillnad mellan förhållandena i de rättsfall som underinstanserna hänvisat till som avser uppförande av mobilmaster och denna bygglovsansökan som avser en pumpstation för spillvatten. Stadsbyggnadsnämnden och Teknik- och fastighetsförvaltningen har i detta fall utförligt redogjort för skälen till varför pumpstationen bör placeras just på fastigheten X i stadsdelen Alster, trots att den är avsedd för området Busterud. Vidare har de angett att man i detta fall avser att vidta luktreducerande åtgärder. Mark- och miljööverdomstolen bedömer utifrån detta att det allmänna intresset av att placera pumpstationen på denna

plats överväger de eventuella olägenheter det kan medföra för klagandens enskilda intresse. Stadsbyggnadsnämnden har således haft fog för sitt beslut att ge bygglov. Överklagandet ska därmed avslås.

Domen får enligt 5 kap. 5 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar inte överklagas.

I avgörandet har deltagit hovrättsråden Per Sundberg, Roger Wikström, referent, och Ingrid Åhman samt tekniska rådet Tommy Åström.

Föredragande har varit Liselotte Haraldsson.

VÄNERSBORGS TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2018-01-08
meddelad i
Vänernsborg

Mål nr P 3749-17

Klagande
PW

Motpart
Stadsbyggnadsnämnden i Karlstads kommun
651 84 Karlstad

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länsstyrelsen i Värmlands läns beslut 2017-08-28 i ärende nr 403-5742-17, se bilaga 1

SAKEN

bygglov för nybyggnad av ett pumphus på fastigheten X i Karlstads kommun

---

DOMSLUT

Mark- och miljödomstolen avslår överklagandet, dvs. ändrar inte länsstyrelsens beslut.

BAKGRUND

Stadsbyggnadsnämnden i Karlstads kommun beviljade den 21 juni 2017 Teknik- och fastighetsförvaltningen, Karlstads kommun, bygglov för nybyggnad av ett 24 m² stort pumphus på fastigheten X. Beslutet överklagades till Länsstyrelsen i Värmlands län, som avslog överklagandet i beslut den 28 augusti 2017.

YRKANDEN M.M.

PW har yrkat att bygglovsbeslutet ska upphävas. Han har anfört bl.a. följande till utveckling av sin talan.

Detaljplanen anger att det är ett parkområde ej industrifastighet som kommer att ligga ca 10 meter från hans tomtgräns. Teknik och fastighetsförvaltningen har inte motiverat varför byggnaden ska ligga exakt på den platsen samt inte utrett andra alternativa placeringar. Den tänkta byggnaden kommer att störa utseendemässigt den trevliga platsen som används som strövområde för boende i närheten att placera en pumpstation där kommer att förfula hela området. I dag används området flitigt av promenerande grannar. Placeringen inte är lämplig pga. den kommer att avge lukt och att den ligger alldeles för nära omgivande hus i det avseendet. Det finns ett rikt djurliv i området. Att hugga ner skog och anlägga ett så pass stort hus kommer att ge biverkningar på djurlivet i området. Pumphuset kommer att förstöra utsikt och påverka byggnadsvärdet för fastigheten Tekakan 2 Det är inte ett industriområde som de köpt hus på, om de ska bo grannar med en sådan ful byggnad och en stor plan som utsikt kommer det att förstöra deras boende avsevärt både värderings och trivselmässigt.

Det finns bättre alternativa platser att placera den pumpstationen på. Det skulle vara betydligt bättre att förlägga detta pumphus ca 10- 20 meter norr om den tänkta placeringen (med anslutning till Vammelsvägen) eller söder om Järnvägen. Stadsbyggnadskontorets baserar sitt beslut på att det är ett tätbevuxet område som inte påverkar hans utsikt. Men eftersom en byggnad på 25 m² plus tillhörande väg/plan på 70m² byggs till pumphuset så kommer den "tätbevuxna parkområdet" förvandlas till

en illaluktande industritomt med en tillhörande tillfartsväg. Utsikten från hans köksfönster förvandlas från en lummigt parkområde till en illaluktande industritomt. Stadsbyggnadskontoret har inte tagit hänsyn till det rika djurliv som finns i området.

DOMSKÄL

Tillämpliga lagrum framgår av länsstyrelsens beslut.

Frågan i målet är om det finns förutsättningar att ge bygglov för ett pumphus på den aktuella fastigheten.

En första förutsättning för att bygglov ska ges för en åtgärd inom ett område med detaljplan är att åtgärden inte strider mot planen (9 kap. 30 § plan och bygglagen [2010:900], PBL). Av ansökningshandlingarna framgår att pumphuset ska placeras på mark som enligt gällande detaljplan har pekats ut som parkmark. Åtgärden är därmed inte förenlig med planen. Bygglov kan trots detta ges bl.a. om avvikelsen är förenlig med detaljplanens syfte samt att bedöma som liten (9 kap. 31 b § p 1 PBL) eller tillgodosera ett angeläget gemensamt behov eller ett allmänt intresse (9 kap. 31 c § p 1 PBL).

Normalt kan en avvikelse inte betraktas som förenlig med planens syfte om avvikelserna består i att marken ska användas för ett i planen icke avsett ändamål. Av praxis framgår dock att en sådan åtgärd ändå kan vara förenlig med planens syfte om den avser ett allmännyttigt ändamål (jfr bl.a. Mark- och miljööverdomstolens domar 2015-05-18 i mål nr P 7611-14 och 2015-09-16 i mål P 3525-15 samt RÅ 2002 ref. 63). Vid bedömningen om uppförande av pumphus kan godtas som en liten avvikelse på natur- eller parkmark ska beaktas vilken påverkan som åtgärderna kan få på områdets användning som rekreationsyta och områdets naturvärden.

Den mark där pumphuset ska placeras är skogsbevuxen och saknar – såvitt känt – särskilda naturvärden. Placeringen av pumphuset får anses ha en begränsad påverkan på områdets användning som rekreationsområde och på områdets naturvärden. Med hänsyn till detta och till den allmänna nyttan av åtgärden finner domstolen att

avvikelsen är förenlig med detaljplanens syfte, liten samt tillgodoser ett angeläget allmänt intresse. Överklagandet ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (DV427)

Överklagande senast den 29 januari 2018

Göran Stenman

Rolf Dalbert

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Göran Stenman och tekniska rådet Rolf Dalbert.